

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Elena Covalenco,

Judecători – Ion Guzun, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Iurie Bejenaru,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul în anulare declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Sandu Petru XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 19.02.2018 - 05.03.2018;

instanța de recurs ordinar: 29.03.2018 - 08.05.2018;

instanța de recurs în anulare: 17.07.2018 - 13.11.2018.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul central din 05 martie 2018, a fost încetat procesul penal în privința inculpatului, Petru Sandu, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, în legătură cu faptul că părțile s-au împăcat.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, prima instanță a constatat că, inculpatul Petru Sandu la 03.11.2017, aproximativ la ora 10.45 min., aflându-se în s. Drăsliceni, r-nul Criuleni și efectuând lucrări de amenajare a terenului sportiv din localitate cu mașina autopro Pulsată de tip „Rulon”, cu n/î XXXXX, în timp ce efectua manevra de deplasare cu spatele, dând dovadă de imprudență manifestată prin încrederea exagerată în sine, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, însă considerând în mod ușuratic, că acestea vor putea fi evitate, nu s-a asigurat că porțiunea de teren este liberă de obstacole pentru a fi traversată și l-a strivit pe minorul, Vladislav Haleavca, născut la XXXXX, locuitor al XXXXX, în urma căruia a survenit decesul acestuia.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Petru Sandu, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 149 alin. (1) Cod penal - *lipsirea de viață din imprudență.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Petru Sandu să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) din Codul penal și de a-i stabili acestuia o pedeapsa în limitele sancțiunii prevăzute de acest articol sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, iar prin prisma art. 90 Cod penal, ținând cont de cumulul circumstanțelor atenuate, a suspenda executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani, cu încasarea din contul inculpatului Petru Sandu în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 2 258 lei.

În motivarea apelului declarat, procurorul a indicat că, împăcarea este personală, iar în acest sens a menționat prevederile art. 76 alin. (3) pct. 2) și art. 78 alin. (4), pct. 2), lit. b) Cod de procedură penală și inclusiv explicațiile Curții din hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 21.09.2017, invocând de asemenea că atât în Codul penal, cât și în Codul de procedură penală, nu există nici o excepție sau derogare expresă în detrimentul caracterului personal al împăcării specificat la alin. (2) al art. 109 Cod penal, referitor la posibilitatea succesoriului victimei decedate de a se împăca, din care fapt, în opinia procurorului, rezultă că legiuitorul nu a prevăzut o astfel de posibilitate.

Astfel, procurorul a menționat că, cererea de împăcare înaintată instanței de către succesorul părții vătămate în vederea împăcării cu inculpatul, Petru Sandu, urmează a fi respinsă, or, succesorul părții vătămate nu are asemenea împuterniciri, iar la caz institutul împăcării este inaplicabil.

De asemenea, procurorul invocând prevederile art. 227 alin. (1), (3), 229 Cod de procedură penală, a solicitat cheltuielile suportate de către stat pentru efectuarea expertizei medico-legale în sumă de 2 258 lei, și indică că aceste cheltuieli urmează a fi încasate de la inculpatul Petru Sandu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, a fost respins recursul declarat de către procuror ca fiind nefondat cu menținerea sentinței atacate.

4.1. În motivarea deciziei, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău examinând cauza penală în ordine de recurs ordinar, deoarece în ședința preliminară a instanței de fond părțile s-au împăcat, a conchis că instanța de fond pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de către inculpatul, Petru Sandu, iar probele examinate, în conformitate cu prevederile art. 101 din Codul de procedură penală, au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de recurs a constatat că, Petru Sandu a comis infracțiunea imputată și că acțiunile acestuia au fost corect calificate de către instanța de fond în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, lipsirea de viață din imprudență or, la materialele cauzei sunt anexate suficiente probe care indică cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, în acest sens fiind relevant și faptul recunoașterii vinovăției de către inculpat în comiterea faptei prejudiciabile incriminate.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a indicat că este de acord cu concluzia primei instanțe care, în temeiul art.109 Cod penal, a conchis asupra încetării procesului penal, în legătură cu împăcarea părților, or, corect s-a remarcat că potrivit art. 109 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II—VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

Prin urmare, prima instanță întemeiat a relevat că sancțiunea alin. (1) art. 149 Cod penal, prevede închisoare de până la 3 ani, iar conform alin. (3) al art. 16 Cod penal, infracțiunea dată este considerată o infracțiune mai puțin gravă, concluzionând just că în cazul dat, legea penală admite împăcarea părților.

Instanța de recurs verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate a respins argumentele procurorului prin care, cu referire la prevederile art. 109 alin. (2) Cod penal, în coroborare cu art. 76 alin. (3) pct. 2) și art. 78 alin. (4), pct. 2), lit. b) Cod de procedură penală, invocă că în speță succesorul părții vătămate nu avea împuterniciri de a se împăca cu inculpatul, or, prevederile normelor la care face referire procurorul în motivarea recursului nu sunt aplicabile speței date.

Totodată, instanța de recurs a indicat că în conformitate cu art. 81 alin. (1), (2), (3), (4), (5) și (6) Cod de procedură penală, în procesul penal, succesori al părții vătămate sau al părții civile este recunoscută una din rudele ei apropiate care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința. Succesor al părții vătămate sau al părții civile nu poate fi recunoscută ruda ei apropiată careia i se incumbă cauzarea de prejudiciu material, fizic sau moral părții vătămate. Recunoașterea rudei apropiate ca succesori al părții vătămate sau al părții civile o decide procurorul care conduce urmărirea penală sau, după caz, ofițerul de urmărire penală ori instanța de judecată, cu condiția că ruda apropiată solicită această calitate. În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, decizia de a alege

succesorul îi revine procurorului sau instanței de judecată. Dacă, la momentul solicitării respective, lipsesc temeiuri suficiente pentru recunoașterea persoanei ca succesor al părții vătămate sau al părții civile, hotărârea în cauză se ia imediat după constatarea acestor temeiuri. În cazul în care, după recunoașterea persoanei ca succesor al părții vătămate sau al părții civile, se constată lipsa temeiurilor de a o menține în această calitate, procurorul sau instanța, prin hotărâre motivată, încetează participarea acesteia la proces în calitate de succesor al părții vătămate sau al părții civile. Ruda apropiată a părții vătămate sau a părții civile recunoscută succesor al acesteia este în drept să renunțe la împuterniciri în orice moment al desfășurării procesului penal. Succesorul părții vătămate sau al părții civile participă la procesul penal în locul părții vătămate sau părții civile. Succesorul părții vătămate sau al părții civile poate fi citat și audiat în calitate de martor. Succesorul părții vătămate sau al părții civile are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

În continuare, instanța de recurs stabilește că, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din 03.11.2017, cet. Nadejda Haleavca a fost recunoscută în calitate de succesor al părții vătămate, Vladislav Haleavca și respectiv, în calitate de succesor al părții vătămate, i-au fost aduse la cunoștință drepturile și obligațiile stabilite în art. 60 Cod de procedură penală, printre care, în alin.(1) pct. 13), se indică că aceasta este în drept să se împace cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile prevăzute de lege (f.d.57) or, în conformitate cu prevederile art. 81 al (4) Cod de procedură penală, succesorul părții vătămate sau al părții civile participă la procesul penal în locul părții vătămate sau părții civile.

Astfel, instanța de recurs a remarcat că, din materialele cauzei nu se atestă nici una din situațiile prevăzute de legiuitor care ar impune decăderea cet. Nadejda Haleavca din calitatea procesuală care i-a fost recunoscută, or, aceasta a fost menținută atât în cadrul urmăririi penale, cât și după deferirea cauzei penale justiției.

Mai mult ca atât, instanța de recurs a menționat că reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din 05.03.2018, procurorul prezent în ședința de judecată, a declarat că impedimente pentru încetarea procesului penal în urma împăcării inculpatului cu succesorul părții vătămate nu sunt, exprimându-și acordul asupra cererii de încetare a procesului penal înaintată atât de către succesorul părții vătămate, cât și de către inculpat.

Cu referire la argumentele din recursul declarat de către procuror privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, instanța de recurs a constatat din procesul-verbal al ședinței de judecată din 05.03.2018, că la examinarea cauzei penale în instanța de fond, procurorul nu a înaintat cerința de a încasa din contul

inculpatului Petru Sandu în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 2 258 lei.

Totodată, instanța de recurs a menționat prevederile alin. (1) și (2) din art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

În acest context, instanța a conchis că în cazul dat, circumstanțele speței au dictat necesitatea examinării medicale a părții vătămate și constatarea leziunilor corporale și gradul gravității lor, inclusiv cauza survenirii decesului acestuia.

Astfel, instanța a constatat că organul de urmărire penală era obligat prin lege să ordoneze examinarea medicală de constatare a leziunilor corporale și gradul gravității acestora la partea vătămată în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților, or, efectuarea examinării medico-legale date a fost dispusă în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării de stat.

5. Decizia instanței de recurs este atacată cu recurs în anulare de către procuror în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod penal, prin care solicită casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei penale în aceeași instanță de către un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorul susține că, instanța de apel eronat a înregistrat și examinat apelul declarat de către procuror în ordine de recurs.

Totodată, procurorul susține că instanța de apel nu a dat răspuns tuturor motivelor invocate în cererea de apel, indicând repetat aceleași argumente.

6. Judecând recursul în anulare declarat în raport cu motivele invocate și materialele dosarului, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Astfel, Colegiul penal lărgit indică că, recursul declarat de către procuror a fost înregistrat greșit de către Grefa Curții Supreme de Justiție ca recurs ordinar, iar recursul de fapt este în anulare, drept urmare îl va examina în procedura prevăzută de Secțiunea 1 Capitolul V Titlul II din Codul de procedură penală - Recursul în anulare.

Potrivit prevederilor art. 454 Cod de procedură penală, recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești sau, în cazul în care cererea a fost comunicată Guvernului Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, de la data comunicării ei.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul penal lărgit constată că, prin sentința Judecătorei Criuleni, sediul central, din 05 martie 2018, a fost încetat procesul penal în privința lui Petru Sandu, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, în legătură cu faptul că părțile s-au împăcat.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, ținând cont de faptul că instanța de fond a încetat procesul penal în privința lui Petru Sandu din motiv că părțile s-au împăcat în ședința preliminară, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței din 05 martie 2018 (f.d. 120-121), a judecat cererea procurorului în ordine de recurs ordinar.

Astfel, Colegiul penal lărgit respinge ca inadmisibil argumentul procurorului precum că instanța de apel eronat a înregistrat ca recurs cererea depusă de către acesta, or nu pot fi supuse căii de atac a apelului următoarele categorii de hotărâri:

a) sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate o pedeapsă non privativă de libertate. Acestea nu se atacă cu apel dat fiind faptul că infracțiunile poartă un grad redus prejudiciabil;

b) sentințele pronunțate de curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție;

c) alte hotărâri pentru care legea nu prevede această cale de atac (încheierea de respingere a cererii de revizuire (art. 462 alin. (4) Cod de procedură penală), sentința adoptată în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției (art.509 Cod de procedură penală), sentința de încetare a procesului penal (*art. 332, 391 Cod de procedură penală*)).

Subsecvent, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, instanța de fond a pronunțat o sentința de încetarea a procesului penal conform art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, „*sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: plângerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat*”.

Așadar, indiferent de faptul că inculpatul a denumit cererea înaintată în instanța de apel, ca apel, instanța corect a examinat-o în ordine de recurs, or sentința de încetarea a procesului penal conform art. 391 Cod de procedură penală, nu poate fi supusă căii de atac a apelului.

Cu referire la alegațiile procurorului precum că, instanța de recurs ordinar nu a dat răspuns tuturor motivelor invocate în cererea, Colegiul penal le respinge ca fiind neîntemeiate, or, instanța de recurs ordinar și-a motivat clar decizia, corect indicând că împăcarea succesului părții vătămate cu inculpatul potrivit art. 109 Cod penal, a dus la încetarea procesului penal, motivare pe care instanța de recurs în anulare o însușește. Mai mult, Colegiul penal conchide că dezacordul procurorului cu interpretarea legislației procesul penale nu este temei de declararea a recursului în anulare.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, enumeră expres care sunt temeiurile de declarare a recursului în

anulare, și anume că, „hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.”

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi internaționale.

Astfel, raportând normele anterior citate la textul recursului în anulare declarat de către procuror, se constată că recurentul nu invocă circumstanțe care pot fi considerate drept viciu fundamental, fără a indica și normele legale care prevăd drepturile și libertățile pretinse a fi esențial încălcate, esența încălcărilor respective raportată la normele procesual penale și la alte legi naționale, convenții și tratate internaționale, modul și măsura în care încălcările presupuse ar fi afectat hotărârea atacată, interpretând eronat alegațiile instanței de recurs.

Prin urmare, recursul în anulare, declarat de către procuror, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, urmează a fi respins, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1), 454, 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

respinge ca inadmisibil recursul în anulare, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, în cauza penală în privința lui Sandu Petru XXXXX, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **11 decembrie 2018**.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Ion Guzun

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Iurie Bejenaru